

ΤΖΟΪΛΑΝΤ

Είχα αυτοκίνητο, αλλά τις περισσότερες μέρες εκείνου του φθινοπώρου του 1973 πήγαινα με τα πόδια στην Τζόιλαντ (Χώρα της Χαράς) από τα Παραθαλάσσια Καταλύματα της κυρίας Σόπλο στο Χέβεν'ς Μπέι. Μου φαινόταν ότι έτσι ήταν το σωστό. Εδώ που τα λέμε, ήταν και η μόνη επιλογή. Όταν έμπαινε ο Σεπτέμβριος, η Χέβεν Μπιτς ήταν σχεδόν έρημη, κάτι το οποίο ταίριαζε στη διάθεσή μου. Εκείνο το φθινόπωρο ήταν το ωραιότερο της ζωής μου. Το λέω αυτό παρ' όλο που έχουν περάσει σαράντα χρόνια από τότε. Και ποτέ άλλοτε δεν ήμουν τόσο δυστυχισμένος. Κι αυτό μπορώ να το πω. Ο κόσμος πιστεύει ότι ο πρώτος έρωτας είναι γλυκός, και μάλιστα ιδίως όταν διαλύεται ο αρχικός εκείνος δεσμός. Έχετε ακούσει χιλιάδες τραγούδια της ποπ και της κάντρι που αποδεικνύουν του λόγου το αληθές· κάποιος χαζός κατάφερε να του γίνει η καρδιά κομμάτια. Κι όμως, εκείνη η πρώτη φορά που νιώθεις να σου ραγίζει η καρδιά είναι πάντα η πιο οδυνηρή, με την πιο παρατεταμένη περίοδο ανάκαμψης, και αφήνει τα πιο έντονα σημάδια. Πού τη βρίσκει ο κόσμος τη γλύκα;

Όλο το Σεπτέμβριο και στις αρχές Οκτωβρίου, ο ουρανός της Βόρειας Καρολίνας ήταν καθαρός και η ατμόσφαιρα ζεστή ακόμη και στις εφτά το πρωί, όταν έφευγα από το διαμέρισμά μου στο δεύτερο όροφο κατεβαίνοντας από την εξωτερική σκάλα. Το ελαφρύ μπουφάν που μερικές φορές ξεκινώντας έριχνα πάνω μου κατέληγε δεμένο γύρω από τη μέση μου πριν διανύσω τα πρώτα οκτακόσια μέτρα από τα πέντε περίπου χιλιόμετρα της διαδρομής ανάμεσα στην πόλη και στο λούνα παρκ.

Έκανα πάντα μια πρώτη στάση στο Φούρνο της Μπέτι για να πάρω δύο φρέσκα, ζεστά ακόμη κρουασάν. Η σκιά μου περπατούσε πλάι μου στην άμμο και το μήκος της έφτανε τουλάχιστον τα έξι μέτρα. Από πάνω μου γυρόφερναν γλάροι γεμάτοι ελπίδα, έχοντας μυρίσει τα κρουασάν που ήταν τυλιγμένα με λαδόκολλα. Και στον γυρισμό, συνήθως κατά τις πέντε (αν και μερικές φορές έμενα πιο αργά –άλλωστε δεν με περίμενε κανείς στο Χέβεν'ς Μπέι, μια πόλη που ως επί το πλείστον έπεφτε σε νάρκη όταν τελείωνε το καλοκαίρι), η σκιά μου περπατούσε πλάι μου στο νερό. Αν είχε αρχίσει η παλίρροια, τότε ταλαντευόταν στην υδάτινη επιφάνεια, σαν να χόρευε ένα αργό χούλα χουπ.

Αν και δεν μπορώ να είμαι απόλυτα σίγουρος, νομίζω πως το αγόρι, η γυναίκα και ο σκύλος τους βρίσκονταν εκεί από την πρώτη φορά που έκανα τη συγκεκριμένη διαδρομή. Η παραλία ανάμεσα στην πόλη και στα φανταχτερά μπιχλιμπίδια της Τζόιλαντ ήταν γεμάτη με εξοχικά σπιτία, πολλά από αυτά ακριβά, που τα περισσότερα τα αμπάρωναν στις αρχές Σεπτεμβρίου. Όχι όμως το μεγαλύτερο από όλα, εκείνο που έμοιαζε με πράσινο ξύλινο κάστρο. Μια διαβάθρα οδηγούσε από τη φαρδιά πίσω βεράντα στο σημείο όπου τα φύκια έδιναν τη θέση τους στη λεπτή λευκή άμμο. Στην άκρη της διαβάθρας υπήρχε ένα τραπέζι του πικνίκ, στη σκιά μιας ομπρέλας με έντονο πράσινο χρώμα. Εκεί ήταν καθισμένο το αγόρι στην αναπηρική πολυθρόνα του, φορώντας ένα κασκέτο και καλυμμένο με μια κουβέρτα από τη μέση και κάτω ακόμη και τα απογεύματα που η θερμοκρασία ήταν πάνω από είκοσι βαθμούς. Τον έκανα γύρω στα πέντε, σίγουρα όχι πάνω από εφτά ετών. Ο σκύλος, ένα τεριέ Τζακ Ράσελ, ή ήταν ξαπλωμένος δίπλα του ή καθιστός πλάι στα πόδια του. Η γυναίκα καθόταν σε έναν από τους πάγκους του τραπεζιού, μερικές φορές διαβάζοντας κάποιο βιβλίο, αλλά κυρίως ατενίζοντας τη θάλασσα. Ήταν πολύ όμορφη.

Είτε φεύγοντας είτε γυρίζοντας, πάντα τους χαιρετούσα κουνώντας το χέρι μου, και το αγόρι ανταπέδιδε τον χαιρετισμό. Η γυναίκα δεν το έκανε, τουλάχιστον όχι στην αρχή. Το 1973 ήταν η χρονιά του εμπάργκο πετρελαίου του ΟΠΕΚ, η χρονιά που ο Ρίτσαρντ Νίξον δήλωσε ότι δεν ήταν απατεώνας, η χρονιά που πέθαναν ο Έντουαρντ Τζ. Ρόμπινσον και ο Νόελ Κάουαρντ. Ήταν η χαμένη χρονιά του Ντέβιν Τζόουνς. Στα είκοσι ένα μου ακόμη δεν είχα πάει με γυναίκα και έτρεφα λογοτεχνικές φιλοδοξίες. Όλα όσα είχα ήταν τρία μπλουτζίν, τέσσερα σλιπάκια, μια σακαράκα Φορντ (με καλό ραδιόφωνο), περιστασιακοί αυτοκτονικοί ιδεασμοί και μια καρδιά κομμάτια.

Σκέτη γλύκα, ε;

Η γυναίκα που μου είχε κάνει την καρδιά κομμάτια ήταν η Γουέντι Κίγκαν, και δε μου άξιζε. Χρειάστηκα σχεδόν μια ζωή για να φτάσω σ' αυτό το συμπέρασμα, αλλά ξέρετε την παροιμία: Κάλιο αργά παρά ποτέ. Η Γουέντι ήταν από το Πόρτσμουθ του Νιου Χάμσαϊρ· εγώ ήμουν από το νότιο Μπέρικ του Μέν. Αυτό ουσιαστικά την έκανε το κορίτσι της διπλανής πόρτας. «Τα είχαμε φτιάξει» (όπως λέγαμε τότε) στη διάρκεια του πρώτου έτους στο Πανεπιστήμιο του Νιου Χάμσαϊρ –για την ακρίβεια, συναντηθήκαμε στο Πάρτι Γνωριμίας των Πρωτοετών, πολύ γλυκό αυτό, δεν συμφωνείτε; Όπως ακριβώς ένα από εκείνα τα ποπ τραγούδια.

Για δύο χρόνια ήμασταν αχώριστοι, πηγαίναμε μαζί παντού και κάναμε μαζί τα πάντα. Δηλαδή, τα πάντα εκτός από «αυτό». Δουλεύαμε και οι δύο στο πανεπιστήμιο για να σπουδάσουμε· η Γουέντι στη βιβλιοθήκη κι εγώ στο κυλικείο της πανεπιστημιούπολης. Μας πρόσφεραν την ευκαιρία να κρατήσουμε τις δουλειές μας το καλοκαίρι του 1972, και φυσικά δεχτήκαμε. Τα λεφτά δεν ήταν σπουδαία, αλλά το γεγονός ότι ήμασταν μαζί ήταν ανεκτίμητο. Θεωρούσα δεδομένο ότι το ίδιο θα γινόταν και το καλοκαίρι του 1973, μέχρι που η Γουέντι ανακοίνωσε ότι η φίλη της η Ρενέ είχε βρει δουλειά και για τις δυο τους στα πολυκαταστήματα Φαϊλίν'ς, στη Βοστώνη.

«Κι εγώ τι θα κάνω;» ρώτησα.

«Μπορείς να έρχεσαι όποτε θέλεις», μου απάντησε. «Θα μου λείψεις πάρα πολύ, αλλά ειλικρινά, Ντεβ, ίσως μας έκανε καλό να μείνουμε λίγο χώρια».

Είναι μια φράση που πολύ συχνά προαναγγέλλει το οριστικό τέλος. Ίσως η Γουέντι να διάβασε αυτή τη σκέψη στο πρόσωπό μου, διότι σηκώθηκε στις μύτες των ποδιών της και με φίλησε. «Αλάργα ν' αγαπιόμαστε», είπε. «Εξάλλου, αφού θα έχω τον δικό μου χώρο, ίσως θα μπορείς να κοιμηθείς εκεί». Αλλά δεν με κοίταζε καθώς το έλεγε αυτό, κι εγώ δεν κοιμήθηκα ποτέ εκεί. Πολλές συγκάτοικοι, είπε. Λίγος χρόνος. Φυσικά τέτοια προβλήματα μπορούν να ξεπεραστούν, αλλά για κάποιο λόγο εμείς ποτέ δεν καταφέραμε να τα ξεπεράσουμε, πράγμα που θα έπρεπε να μου είχε πει κάτι· εκ των υστέρων, μου λέει πολλά. Κάμποσες φορές είχαμε βρεθεί πολύ κοντά σ' «αυτό», απλώς δεν έτυχε να συμβεί. Η Γουέντι πάντα έκανε πίσω, κι εγώ δεν την πίεσα ποτέ. Μα την πίστη μου, φερόμουν ιπποτικά. Έκτοτε συχνά αναρωτήθηκα τι θα είχε αλλάξει (προς το καλύτερο ή προς το χειρότερο) αν δεν είχα δείξει τόση αβρότητα. Αυτό που ξέρω τώρα είναι ότι οι ευγενικοί νέοι άντρες σπάνια πηδάνε. Αυτό να το κάνετε κίνημα και να το κρεμάσετε στην κουζίνα σας.